

N:o 68.

Af herr **C. R. Johansson** i Jönköping **m. fl.**, om *höjning af anslaget till främjande af centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet.*

Såsom i bilagan till årets statsverksproposition, åttonde hufvudtiteln sid. 535 och följande, omförmäles, har centralförbundet för nykterhetsundervisning i Stockholm i en till kungl. ecklesiastikdepartementet den 30 september 1907 ingifven underdånig ansökning anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes hos 1908 års riksdag begära anslag till centralförbundet för år 1909 med ett belopp af 10,000 kronor. För innevarande år åtnjuter centralförbundet ett anslag af statsmedel å 4,000 kronor, och har ett lika stort anslag utgått till förbundet jämväl för hvart och ett af åren 1905, 1906 och 1907.

I berörda ansökning, hvaraf en afskrift såsom bilaga följer denna motion, har centralförbundet lämnat en utförlig redogörelse för de olika verksamhetsgrenar, genom hvilka detsamma fullföljer sitt syfte att sprida upplysning bland folket om rusdryckernas natur och om de skadliga verkningarna af deras missbruk. Af denna redogörelse framgår, att området för sagda upplysningsarbete oupphörligt vidgats, och att förbundets arbete fortfarande befinner sig i stark utveckling. Att förbundets verksamhet i synnerligt hög grad är af samhällsgagnande beskaffenhet erkännes allmänt. Svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostran, hvars yttrande af Kungl. Maj:t infordrades rörande centralförbundets nämnda ansökning om höjdt statsanslag för år 1909, fann sig också föranlåtet att för sin del tillstyrka ansökningen. Emellertid har Kungl. Maj:t stannat vid att föreslå Riksdagen att för 1909 bevilja centralförbundet anslag till samma belopp som för 1908 eller 4,000 kronor.

Då undertecknade för sin del hålla före, att centralförbundet för nykterhetsundervisning utför ett synnerligen gagneligt arbete i sträfvan- det för vårt folks nykterhet, och att den fortgående utvecklingen af för- bundets verksamhet fördenskull ej bör hämmas genom brist på nödiga medel, finna vi särdeles önskligt, att dess gjorda framställning om ökadt anslag för år 1909 blir bifallen. Vi anse ett särdeles starkt skäl för ett sådant bifall föreligga i det förhållandet, att Riksdagen år 1905 beslutat anslå en procent af inflytande brännvinsförsäljningsafgifter till främ- jande af nykterhetsverksamheten. Dessa medel lära börja att inkomma senast under år 1909, och det synes oss vid sådant förhållande icke vara lämpligt, att centralförbundets förevarande behof af ökadt understöd lämnas ouppfyllt, då för sådant syfte af Riksdagen anvisade medel finnas. Det är oss visserligen obekant, huruvida omförmälda procent af brännvinsför- säljningsafgifterna år 1909 blir disponibel så tidigt, att det begärda under- stödet kan direkt af dessa medel utbetalas till centralförbundet. Men vi förmoda, att det i hvarje fall icke bör blifva förenadt med några större svårigheter att träffa sådana anordningar, att det ifrågavarande understödet kan komma centralförbundet till del af berörda inkomst från brännvins- försäljningsafgifterna.

Vi tillåta oss därför på grund af hvad sålunda anförts vördsamt hemställa,

att det af Kungl. Maj:t till främjande af central- förbundets för nykterhetsundervisning verksamhet under år 1909 föreslagna understödet af 4,000 kronor måtte under i öfrigt oförändrade villkor höjas till 10,000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1908.

<i>Robert Johansson.</i>	<i>Ernst Beckman.</i>	<i>S. J. Enander.</i>
<i>Jakob Pettersson.</i>	<i>Oskar Berg.</i>	<i>J. Hellgren.</i>
<i>Alfr. Lundgren.</i>	<i>A. A. Eriksson.</i>	<i>Joh. Er. Nordin.</i>
<i>P. Hörnstén.</i>	<i>Karl Karlsson, Mo.</i>	<i>Adolf Janson.</i>
<i>Rob. Karlsson.</i>	<i>E. C. Kropp.</i>	<i>E. A. Leksell.</i>
<i>J. M. Juhlin.</i>	<i>J. E. Ericsson.</i>	<i>L. J. Carlsson.</i>

<i>Ollas A. Ericsson.</i>	<i>Karl M. Lindh.</i>	<i>Oscar Forssling.</i>
<i>Fr. Berglund.</i>	<i>J. Andersson, Baggböle.</i>	<i>E. A. Nilson.</i>
<i>L. Gust. Broomé.</i>	<i>Viktor Larsson.</i>	<i>W. Johansson, Öja.</i>
<i>C. J. Hammarström.</i>	<i>Eric Jonsson.</i>	<i>J. G. Hazén.</i>
<i>Aug. Larsson.</i>	<i>Johan Ericsson.</i>	<i>M. Matsson.</i>
<i>A. P. Risberg.</i>	<i>Aug. Nilsson.</i>	<i>Alfr. Fornander.</i>
<i>Halvar Eriksson.</i>	<i>Axel Ekman.</i>	<i>Ernst Blomberg.</i>
<i>Fr. Canell.</i>	<i>Sixten Neiglick.</i>	<i>Gottfr. Thavenius.</i>
<i>Julius Centerwall.</i>	<i>S. H. Kvarnzelius.</i>	<i>A. Thylander.</i>
<i>Nils Larsson.</i>	<i>Curt Wallis.</i>	<i>Carl Sandquist.</i>
<i>B. P. Ersson.</i>	<i>Ol. Olsson i See.</i>	<i>Carl Johansson, Aflösa.</i>
<i>Carl Gustafsson.</i>	<i>Karl Warburg.</i>	<i>J. Byström.</i>

Till Konungen.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, hvilken institution ledes och kontrolleras af utsedda representanter från Sveriges större nykterhets-sällskap, har i statsanslag för år 1905—1908 beviljats 4,000 kronor årligen.

Förbundet vill nu genom undertecknade i underdånighet anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t att genom nådig proposition till Riksdagen begära anslag äfven för år 1909.

Till stöd för vår underdåniga anhållan vilja vi anföra följande:

Förbundet har i första hand att påräkna ekonomiskt stöd af de nykterhetssällskap, som genom representanter i förbundet deltaga i dess verksamhet.

Af bilaga litt. A. framgår, hvilka dessa sällskap äro, deras omfattning äfvensom deras representanter i förbundet.

Då enligt stadgarne, som följa i bilaga litt. B., hvarje anslutet sällskap årligen erlägger som bidrag till bestridandet af Centralförbundets omkostnader 1 öre pr medlem, erhålles på detta sätt en inkomst på 3,000 kronor.

Enär centralförbundets arbete med hvarje år tagit allt större dimensioner, hafva ock omkostnaderna för förvaltning och expedition i samma mån ökats.

Likasom förut har centralförbundets arbete koncentrerats på följande afdelningar:

- a. Populärvetenskapliga kurser.
- b. Spridandet af åskådningsmateriel och litteratur.
- c. En permanent nykterhetsutställning.
- d. Utredningar rörande nykterhetsundervisningens fullständiga ordnande.

- e. Utgifvandet af en tidskrift för nykterhetsundervisning.
- f. Utgifvandet af ny undervisningsmateriel och
- g. OrdnanDET af föreläsnings- och undervisningsverksamheten, dels genom upprättandet af en nykterhetsföreläsningsbyrå, dels genom tillsättandet af instruktörer och nykterhetsundervisare.

För centralförbundets 12 första föreläsnings- och instruktionskurser hafva vi i vår underdåniga skrifvelse förra året redogjort. Den 13:de hölls i Halmstad 12—16 oktober 1906 och var besökt af omkring 1,000 personer, till större delen lärare och lärarinnor. (Bil. litt. C.) Den 14:de (Bil. litt. D.) afhölls i hufvudstaden 3—11 januari 1907 och omfattade deltagare från hela landet till ett antal af omkring 1,500. Den 15:de (Bil. litt. E.) hölls i Kristinehamn 12—16 februari 1907 och räknade omkring 1,000 deltagare. Efter en mindre kurs i Tranås köping (Bil. litt. F.) äro ytterligare kurser planerade, nämligen i Malmö 25—28 september, Engelholm 3—6 oktober, Uddevalla 23—26 oktober, Motala 31 oktober—2 november, Vesterås 5—9 november, Varberg 9—12 januari 1908, Borås 21—25 januari, Linköping 4—8 februari, Örebro 11—15 februari, samt i Luleå, Hernösand, Visby, Lund m. fl. platser. Under det gångna året har också centralförbundet anordnat en 14 dagars kurs (Bil. litt. G.) för utbildning af talare och undervisare i nykterhetsfrågan. Till kursen ägde hvarje sällskap rätt att sända en deltagare för hvarje 6,000-tal medlemmar. Ehuru kursen var alldeles för kortvarig, beroende på att något anslag för densamma ej kunde erhållas från stat eller kommun, visade den sig vara fruktbringande, men bör gifvetvis kompletteras med förnyade och längre kurser för samma ändamål.

Den undervisningsmateriel, som tillhandahålles å förbundets centralbyrå och af hvilken en del finnes upptagen äfven i kungl. ecklesiastikdepartementets förteckning på åskådningsmateriel, har under året blifvit tillökad med ett 50-tal tabeller, hvilka emellertid icke ännu kunnat utgifvas, då medel härför icke varit tillgängliga. För att möjliggöra detta ärnar emellertid centralförbundet i särskild framställning hos Eders Kungl. Maj:t i underdånighet anhålla om anslag härför. Den permanenta nykterhetsutställning (Bil. litt. H.), som efter mönster från Berlin af centralförbundet öppnades den 28 april 1906 vid Birgerjarlsgatan 23 i samband med utställningar af centralförbundet för socialt arbete, nationalföreningen mot tuberkulos och föreningen för arbetareskydd, har varit mycket talrikt besökt. Den har hittills (september 1907) dragit en kostnad på kronor 6,025:23. Och då den icke tillfredsställande kan fylla sitt ändamål utan att afsevärdt utvidgas, komma utgifterna gifvetvis att stiga i samma

grad som detta sker. Någon inkomst af utställningen är icke att påräkna, då man icke ansett lämpligt upptaga några inträdesafgifter. Vi hafva dock trott, att skapandet af ett centralt ställe, hvarest allt som rör alkoholismens bekämpande kan samlas och kostnadsfritt studeras och hvarest på ett åskådligt sätt alkoholismens följder påvisas, är af den stora allmänna betydelse, att anslag från stat och kommun därför må kunna påräknas. I förhoppning härom har förbundet också vågat ikläda sig afsevärda kostnader för detta ändamål. I eu till Eders Kungl. Maj:t förra året ingifven underdånig skrifvelse redogjorde vi för ett af centralförbundets undervisningskommitté utarbetadt förslag rörande längre utbildningskurser i alkohologi och hälsolära för såväl seminariernas som de högre allmänna läroverkens och folkskolans lärarepersonal. Vi anhöllo tillika i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t ville i nådig proposition till Riksdagen äska anslag för sådana undervisningskurser, hvilken anhållan Eders Kungl. Maj:t på anförda grunder fann sig icke då kunna tillmötesgå.

Emellertid upptogs frågan delvis af Riksdagens nykterhetsgrupp, på hvars förslag Riksdagen beslöt anvisa 25,000 kr. på extra stat för en kurs för seminariernas lärare i naturkunnighet.

Ofvannämnda undervisningskommitté, hvilken består af lektor K. H. Bohlin, rektor H. M. Dahlgren, öfverläraren Mats Dalborg, fil. kand. A. Ljunggren, professor Frans von Schéele, föreståndarinnan för statens normalskola för flickor fröken Mathilda Widegren samt professorerna Curt Wallis och Hjalmar Öhrvall, har under året fortsatt sitt arbete, och ärnar centralförbundet på dess tillstyrkan äfven i år hos Eders Kungl. Maj:t i särskild underdånig skrifvelse anhålla om nådig proposition till Riksdagen rörande ofvan omförmälda kurser. Samma kommitté ärnar äfvenledes till den af Eders Kungl. Maj:t tillsatta seminariekommittén, enligt centralförbundets uppdrag, inlämna förslag rörande undervisningen i alkohologi och hälsolära vid rikets seminarier. Likaledes har kommittén genom tillsatta specialkommittéer under utredning, hvad som kan göras för nykterhetsundervisningens planmässiga ordnande inom folkskolan äfvensom för att åstadkomma rikligare material och litteratur för denna undervisning.

Liksom förut har centralförbundet stått i liflig rapport med skolmyndigheter och lärare, nykterhetsföreningar och enskilda, hvilka velat ha råd och upplysningar om nykterhetsundervisningen. Äfven från utlandet, isynnerhet Polen, Tyskland, Schweiz och Belgien, ha talrika förfrågningar ingått om nykterhetsundervisningen i Sverige. Det kan dessutom antecknas, att en del af Centralbyråns materiel rekvirerats till undervisningsanstalter i Polen, Tyskland och Danmark.

I samma mån som lärarekåren och allmänheten kommit till större insikt om sin plikt beträffande nykterhetsundervisningen, har det visat sig nödvändigt att en tidskrift komme till stånd, hvori hithörande frågor kunde dryftas och hvori praktiska råd kunde lämnas för nämnda undervisning. Centralförbundet har därför ansett tiden vara inne för startandet af en dylik tidskrift, helst som förslag i den riktningen varit å bane sedan flera år tillbaka. I enlighet med hvad vi i föregående års underdåniga framställning meddelade, började förbundet redan förra året utgifvandet af »Tirfing, tidskrift för nykterhetsundervisning och hälsolära». Tidskriften, som redigeras af förbundets ledare, utgifves under medverkan af amanuensen Kerstin Hesselgren, professorerna S. E. Henschen och Frans von Schéele, med. d:r G. Stéenhoff och professor Curt Wallis. Hittills ha fem häften utkommit (Bil. litt. I.). Då tidskriftens pris ej är högre än kr. 1: 50 pr år, i vissa fall endast 1 kr., kan någon ekonomisk behållning på detta företag ej uppstå, utan torde detsamma i dess ställe förorsaka förbundet en extra utgift på cirka 1,500 kr. pr år.

Med hänsyn till nödvändigheten af att åstadkomma rikhaltig och god undervisningsmateriel har förbundet gått i författning om utarbetandet af en hel del statistiska och andra tabeller, hvilka förenats med den permanenta utställningen och som också utställdes vid internationella antialkoholkongressen i somras. Hittills äro följande utarbetade:

Afd. I. *Rusdrycksförbrukningen i Sverige enligt statistiken:*

1. Rusdrycksförbrukningen i Sverige 1830—1905.
2. Förbrukningen pr inbyggare af *alkohol, öl, vin* och *brännvin* i Sverige 1855—1905.
3. Förbrukningen af till Sverige importeradt *vin, cognak, arrak* och *alkohol* (50 %) 1861—1905.
4. Förbrukningen af *porter* och *punsch* samt i Sverige tillverkad *vin* 1861—1905.

Afd. II. *Jämförande rusdrycksstatistik för olika länder:*

1. Årliga förbrukningen pr inb. af *öl* i några europeiska länder 1895—1900.
2. Årliga förbrukningen pr inb. af *vin* i några europeiska länder 1895—1900.
3. Årliga förbrukningen pr inb. af *brännvin* i några europeiska länder 1895—1900.

4. Årliga förbrukningen pr inb. af *alkohol* i några europeiska länder 1895—1900 (100 %).
5. Årliga förbrukningen pr inb. af *alkohol* och *brännvin* i Sverige, Norge och Danmark 1855—1905.

Afd. III. *Alkoholens inverkan på arbetsförmågan:*

1. D:r Herman Freys undersökning för utredande af alkoholens verkan på *muskelkraften*.

Afd. IV. *Alkoholens inverkan på den andliga arbetsförmågan:*

1. D:r Smiths försök angående alkoholens inverkan på förmågan att *addera tal*.
2. D:r Smiths försök angående alkoholens inverkan på förmågan att *lära tal utantill*.
3. D:r Smiths försök rörande alkoholens inverkan på uppkomsten af *idéassociationer*.

Afd. V. *Rusdryckernas inverkan på försörjningsförmågan:*

1. Fattigvårdsunderstödstagarnes antal öfver 15 år samt barn, på 10,000 inb. af motsvarande befolkningsgrupp, samt *nyintagna understödstagare* i Sverige 1903.

Afd. VI. *Liffförsäkringsbolagens erfarenhet beträffande alkoholens inverkan på lifslängden:*

1. Dödligheten bland för hela lifvet försäkrade i United Kingdom Temperance General Provident Institution 1866—1900. *Procenttal af dödligheten*.
2. United Kingdom Temperance and General Provident Institution. *Verklig dödlighet i procent* af beräknad.
3. Jämförelse emellan tvenne engelska sjukkassor Rechabites och Foresters (helnyktra och moderata) angående den *väntade återstående lifslängden* vid bestämd ålder.

Afd. VII. *Alkoholens inverkan på dödligheten:*

1. Dödligheten i Sverige 1903. *Aftidna på 10,000 inb.* af motsvarande befolkningsgrupp.
2. Dödligheten i Sceptre Life Association 1884—1900. *Procenttal af dödligheten*.

3. Jämförande dödlighetssiffror för män 25—65 år i *olika yrken* i England 1890—1892.

Afd. VIII. *Alkohol och sjukdom:*

1. Fall af å sjukvårdsanstalter *behandlade alkoholsjuka* och däraf *döde* i städer och på landsbygden i Sverige 1861—1905.
2. Jämförelse emellan olika *sjukdomar* och *yrken* i England.

Afd. IX. *Alkoholens inverkan på ärftligheten:*

1. D:r Demmes undersökning af tvenne olika *familjegrupper, drinkare och måttliga.*
2. D:r Bournevilles undersökning af *föräldrar* till barn intagna i idiotanstalt.
3. D:r Legrains undersökning af 215 *alkoholistfamiljer* i tre generationer.

Afd. X. *Alkohol och sinnessjukdom:*

1. Antalet å hospital nyintagna sinnessjuka i Sverige 1901—1904, jämfördt med antalet, hvars sjukdomsorsak varit *alkoholismen.*
2. D:r Hoppes undersökningar rörande *alkkoholens inverkan* på sinnessjukdomarne af 2,033 fall.

Afd XI. *Alkoholens inverkan på brottsligheten:*

1. Hela antalet nyintagna fångar i Sverige 1887—1904, samt antalet fångar, som ställt sitt *brott i samband* med *rusdryckerna.*
2. Antalet sakfällda för *fylleri* i Sverige 1878—1905.

Afd. XII. *Alkoholens inflytande på olycksfallen:*

1. Hela antalet å sjukvårdsanstalter *behandlade olycksfall* utom yrkesarbetet i Sverige 1901—1904, samt antalet *fall,* till hvilka *rusdryckerna* varit orsak.

Afd. XIII. *Rusdrycker och ekonomi:*

1. Ungefärlig uppskattning af svenska *folkets utgifter* för förnödenhetsartiklar, *jämförda* med de *rusgifvande dryckernas.*
2. Beräkning af svenska folkets utgifter 1905 för *olika ändamål* jämförda med ungefärliga utgifter för *alkkoholhaltiga drycker* under samma tid.
3. Om *kostnaden* för en halfva öl eller en *sup dagligen inbesparas* och beloppet insättes i bank med tillagd ränta under tiden, så utgör efter *vissa år beloppet* i olika fall: (siffrorna).

Afd. XIV. Spriträttigheterna och nykterheten:

1. Brännvinsförsäljningsrättigheternas fördelning länsvis och i Stockholm jämförda med inbyggareantalet.
2. Sammandrag af de allmänna absoluta nykterhetssällskapens medlemsantal inom de olika länen och i Stockholm år 1906, jämfördt med antalet inb. i samma län.
3. Procenten af de allmänna nykterhetssällskapens medlemsantal inom de olika länen och i Stockholm år 1906, jämfördt med % af antalet inb. och spriträttigheter.

Afd. XV. Våra födoämnen och rusdryckerna:

1. Våra vanligaste födoämnens näringsvärde, jämfördt med de sprithaltiga dryckernas värmeenheter i olika födoämnen efter prof. Tigerstedt.
2. Våra vanligaste födoämnens sammansättning, näringsvärde och inköpspris, jämförda med sprithaltiga dryckernas efter prof. Tigerstedt.
3. Våra vanligaste födoämnens jämte de alkoholhaltiga dryckernas kemiska sammansättning efter prof. Almén.

Afd. XVI. Centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet:

1. Kurserna 1—12. 1901—06.

Afd. XVII. Rusdrycker och ekonomi:

1. Förlusten af kornets näringsvärde vid tillverkning af öl.

Afd. XVIII. Alkoholen och skjutförmågan:

1. Alkoholens inverkan på skyttens träffsäkerhet. Efter löjtnant Boys undersökningar.
2. Alkoholens inverkan på skyttens uthållighet.
3. Alkoholens inverkan på skyttens nervsystem. Osäkerhet vid affyringen.

Afd. XIX. Nykterhetsrörelsen i Sverige 1830—1906.

1. De olika nykterhetssällskapens utveckling.
2. Nykterhetssällskapens sammanlagda medlemsantal.

Afd. XX. Göteborgssystemets utveckling 1865—1905.

1. Antalet rättigheter i städerna.
2. Antalet rättigheter i landsbygden.
3. Antalet rättigheter i hela riket.

4. Antalet inbyggare fördelade på hvarje rättighet.
5. Brännvins- och alkoholförbrukningen i liter.
6. Rusdrycksförbrukningen i 5-års-perioder pr inbyggare.
7. Statens och kommunernas inkomster af tillverkning och försäljning af brännvin.
8. Fördelningen af brännvinsmedlen.
9. Fall af alkoholsjukdomar behandlade å sjukvårdsanstalt samt däraf döda.
10. Antalet sakfälda för fylleri i hela riket, i städerna och på landsbygden.
11. Antalet sakfälda för olaga brännvinsförsäljning m. m. samt förseelser mot förordningen af vin, öl och kaffe m. m.

Centralförbundet är betänkt på att utgifva ofvannämnda utarbetade planscher till skolors och enskildas bruk. De äro afsedda att tryckas i flera färger och i stort väggplanschformat, så snart medel härför kunna anskaffas. Att börja med ha vi tänkt oss böra utgifva endast fyra, och ärna vi i en särskild underdånig framställning hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om understöd härför. Därjämte äro vi betänkta på att utgifva ett häfte i 8:o format, innehållande samtliga dessa nämnda planscher jämte ett antal planscher, som förbundet förer i kommission. Dessa planscher skulle äfven tryckas i flera färger samt förses med förklarande text, till ledning för lärare och för själfstudium.

Äfven på ett annat område af nykterhetsundervisningsarbetet behöfves mera plan och ordning och framför allt mera sakkunskap, nämligen i fråga om talareverksamheten. Som det nu är, antagas ofta talare, som icke kunna fylla anspråken på kunskap, erfarenhet etc., hvarjämte tillgängliga goda krafter icke alltid äro kända för föreläsningsföreningarna. Centralförbundet har därför beslutat med sin öfriga verksamhet förena en nykterhetsföreläsningsbyrå, hvilken också under sist förflutna arbetsår trädte i verksamhet. Icke mindre än 89 föreläsare från hela landet hafva sålunda ställt sig till förbundets förfogande och anmält 348 föreläsningsämnen. Förbundets byrå förmedlar gratis dessa föreläsningar åt föreläsninganstalterna och föreningarna. Förutom på angifna uppgifter har centralförbundet haft sin uppmärksamhet riktad på åtskilliga andra ganska viktiga frågor. Ju längre förbundet arbetat, desto tydligare har behofvet af instruktörer och undervisare framträdte, och detta icke blott inom nykterhetssällskapen utan jämväl i skolan. Viljan har nog på många håll varit god, men kunskapen i alkoholspörsmålet har varit liten och utbildningen ej varit anlagd på att skänka kompetens för nykterhetsundervis-

ningen. Under sådana förhållanden har centralförbundet ansett sig böra göra något för saken i det att detsamma anordnat lektioner i skolorna inför skolans lärarekår. Emellertid kunde förbundet i längden ej anskaffa de krafter, som erfordrades härför, hvadan det syntes blifva nödvändigt anställa fast aflönade instruktörer. Centralförbundet beslöt sålunda att börja med att upprätta en instruktörsbefattning. Men då man nödgats sätta aflöningen alltför låg, kunde centralförbundet ej anskaffa fullt kompetent person, och då förbundet ansåg det vara bättre att icke göra något än att sända ut mindre kvalificerade personer, fick med tillsättandet af platsen tills vidare bero. Att sådana instruktörer, som i England på föranstaltande af Band of Hope Union verka med godt resultat, äfven i vårt land skulle blifva till stort gagn, torde vara säkert. För att emellertid redan nu kunna åtgöra något i denna fråga har förbundet detta år vändt sig till landstingen med anhållan om visst bidrag i och för anställande af instruktörer och undervisare i länen. Hvilket resultat denna anhållan gifvit äro vi ännu ej i tillfälle meddela. För den händelse medel på ett eller annat sätt kunna anskaffas, är det vår afsikt att engagera kompetenta lärare, hvilka med åtnjutande af ledighet från sin skolbefattning skulle för någon tid kunna träda i förbundets tjänst.

För centralförbundets verksamhet i öfrigt tillåta vi oss hänvisa till närslutna bilaga litt. G., hvori äfven revisionsberättelsen för senaste året återfinnes.

Som Eders Kungl. Maj:t täcktes finna af nu anförda, ha områdena för den verksamhet, som af centralförbundet för nykterhetsundervisning bedrifves, blifvit allt flera och större, hvadan utgifterna ständigt stegrats och nu svårligen kunna betäckas af de inkomster, som för närvarande stå till förbundets förfogande. Redan år 1904, då inom Riksdagens nykterhetsgrupp fråga uppstod om anslags begärande för centralförbundets arbete, ansågs detta vara af så stor allmän betydelse, att ett anslag på 10,000 kronor borde begäras. Då ansåg man sig emellertid böra stanna vid 4,000 kronor eller det nuvarande anslaget.

Under föregående år tillåto vi oss i underdånighet anhålla om statsbidragets höjande till kronor 10,000 med hänsyn till centralförbundets alltmera omfattande arbete, hvilken anhållan Eders Kungl. Maj:t icke fann sig böra bifalla, med hänvisning till det förhållandet, att den procent, som enligt Riksdagens beslut skall utgå af brännvinsmedlen för nykterhetens befrämjande, ej komme att kunna disponeras förrän år 1910.

Då emellertid centralförbundets arbete är af den art, att detsamma icke kan utan stora olägenheter för saken hämmas eller inskränkas, så

anse vi oss med hänsyn härtill nödsakade äfven i år i underdånighet anhålla om statsbidragets höjande. Äfven om så är förhållandet, att ofvannämnda procent ej kan disponeras af Eders Kungl. Maj:t före år 1910, så finnas i alla händelser redan nu medel härflytande ur brännvinsförsäljningen, hvilka skulle, i enlighet med den af Riksdagen en gång fastslagna principen, kunna uppföras på extra stat för nykterhetsundervisningens befrämjande.

På grund af hvad vi sålunda anfört våga vi hos Eders Kungl. Maj:t i underdånighet anhålla,

att Eders Kungl. Maj:t täcktes hos nästkommande lagtima riksdag i anslag till centralförbundets för nykterhetsundervisning arbete äska kronor Tiotusen (10,000).

Underdånigst

Å Centralförbundets för nykterhetsundervisning vägnar

Oskar Eklund,
Ordf., Stockholm.

K. Arv. Hagström,
Uppsala.

Carl Ekman,
V. ordf., Eskilstuna.

August Ljunggren,
Centralförbundets ledare, Stockholm.

Augusta Widebäck,
f. Svinhufvud.
